

Arcibiskup Gänswein v Poľsku: „Je jedno, kto je pri kormidle Cirkvi, lebo ju v konečnom dôsledku riadi Kristus“

Matej Gavlák

31. mája 2023 ✚ Cirkev Spoločnosť ✚ Rozhovory

V pondelok 22. mája navštívil Varšavu po kardinálovi Müllerovi ďalší významný hosť z konzervatívneho katolíckeho prostredia – bývalý osobný sekretár pápeža Benedikta XVI. a bývalý prefekt pápežského domu, arcibiskup Georg Gänswein. Pri tejto príležitosti sa do hlavného mesta Poľska opäť vydali aj zástupcovia portálu Christianitas.sk.

Arcibiskupa Gänsweina sme videli hneď dvakrát: v pondelok 22. mája, keď mal oficiálnu prezentáciu knihy *Nič než pravda* (v poľštine: Tylko Prawda) a potom na druhý deň, keď sa konala neoficiálna tlačová beseda s arcibiskupom za účasti médií. Počas besedy aj zástupcovia Christianitas.sk položili arcibiskupovi niekoľko otázok a redaktorka Anna Kulanová s ním dokonca nakrútila krátky rozhovor.

Zdroj: archív Christianitas.sk / T2.sk, T.Kulan

Nič než pravda

Počiatkový dojem z arcibiskupa Gänsweina bol trpký. Keď prichádzal dopredu, pôsobilo zostarnuto, utrápene a viacerí sme si všimli, že je až nezdravo vychudnutý. Keď však začala samotná konferencia, úsmevmi vskutku nešetril, začal aj gestikulovať a celkovo akoby ožil. S pribúdajúcimi minútami sa tento pozitívny dojem len umocňoval. Prezentácia prebiehala klasickým spôsobom otázka/odpoveď, pričom otázky kládla poľská vatikanistka žijúca priamo za hradbami Vatikánu, Magdalena Wolińska-Riedi.

Na otázku Magdaleny, čo sa arcibiskup Gänswein naučil od pápeža Benedikta, hosť odvetil:

„Veci boli raz hore, raz dole. Keď sa však teraz pozerám späť, uvedomujem si, že to pre mňa bola skutočná škola života po boku giganta viery. Dalo mi to veľa.“

Ďalej pokračoval, že hoci už pred prvým stretnutím s Josephom Ratzingerom poznal všetky jeho diela, predsa sa nič nevyrovnalo osobnému spoznaniu sa s týmto veľkým teológom a budúcim pápežom.

„Pápež Benedikt počas svojho pontifikátu čelil mnohým búrkam, a keďže som bol blízko neho, i mne sa ušlo nejaké to blato,“ uzavrel arcibiskup túto otázku.

Po „zahrievacom“ kole Magdalena trochu pritvrdila a opýtala sa na kauzu okolo jeho knihy *Nič než pravda* – prečo sa ju rozhodol vydať tak skoro po skone emeritného pápeža? Arcibiskup uviedol, že si treba uvedomiť dve veci: písanie knihy a jej vydanie. Knihu písal ešte počas Benediktovho života a s talianskym vydavateľstvom mal dohodu, že vyjde *post mortem* – po smrti emeritného pápeža. Gänswein očakával, že keď sa tak stane, predstavitelia vydavateľstva ho zavolajú a spoločne sa dohodnú na ďalšom postupe. Vydavateľstvo však hralo svoju hru a po smrti Benedikta bez vedomia autora začalo ihneď publikáciu propagovať. „Sám som bol zaskočený,“ priznal hosť a pokračoval: „už sa s tým nedalo nič robiť. Nabudúce budem musieť byť ostrážitejší.“

Zdroj: archív Christianitas.sk / T2.sk, T.Kulan

Na otázku, prečo knihu vlastne začal písať, sekretár odpovedal, že ho dlhodobo žiadali rôzni ľudia, aby „zachytil bežný život kardinála a pápeža“. Bolo jasné, že ako Benediktov sekretár vidí a rozumie veciam aj z iného pohľadu. „Chcel som tiež ukázať, že médiá krivili obraz kardinála a neskoršieho pápeža. Rovnako tak som chcel predstaviť jeho skutočný obraz.“ K titulu knihy *Nič než pravda* uviedol, že on jednoducho opísal veci tak, ako ich bol svedkom a je na čitateľovi, či mu uverí alebo nie.

Odstúpenie Benedikta XVI.

Ďalšou ťaživou témou bola aféra *Vatileaks*, keď komorník Paolo Gabriele zverejnil citlivé vatikánske dokumenty. Aféra veľmi poškodila pontifikát pápeža Benedikta XVI.

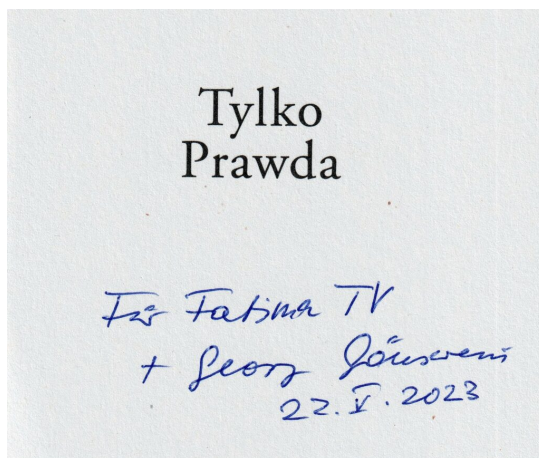
„Celé to bola moja chyba, to ja som mal na starosti prijímanie takýchto zamestnancov,“ priznal arcibiskup Gänswein. Podľa jeho slov bol rozčarovaný on aj sám pápež, ktorý svojich podriadených vždy považoval za „členov rodiny“. Hosť tému uzavrel tým, že *Vatileaks* je stále otvorenou ranou v jeho srdci a do konca života bude ľutovať, že k tejto afére došlo.

Nasledovala téma, ktorá zaujímala všetkých najviac – odstúpenie pápeža Benedikta XVI. zo svojho úradu vo februári 2013. Gänswein potvrdil to, čo sa prezentuje od počiatku. Pápež bol príliš unavený a neveril, že ho čaká ešte veľa rokov života.

„Toľko zo seba vydával, že úplne stratil všetky svoje sily,“ ozvalo sa sálou. Spomenul september 2012. S Benediktom sa stretával dvakrát za deň, predobedom a poobede, aby riešili rôzne pracovné záležitosti. Raz mu povedal, aby „prišiel skôr“. Tak ako inokedy prebrali všetky dokumenty a problematiky, keď mu náhle muž v bielom stroho oznámil, že sa rozhodol odstúpiť.

„Zareagoval som impulzívne,“ zaspomínal arcibiskup. „Povedal som mu všetky dôvody, prečo by nemal odchádzať, že však nemusí všetko robiť sám, že mu pomôžeme.“ Benedikt si ho pozorne vypočul a potom odvetil, že to nie je otázka na diskusiu, ale že mu to oznamuje po dlhom rozjímaní a modlitbách. „Také je moje rozhodnutie. Amen,“ zakončil pápež.

Arcibiskup ďalej spomínal nato, ako s Benediktom spoločne leteli v helikoptére, ktorá 28. februára 2013 odviezla teraz už emeritného pápeža za pozornosti celého sveta do jeho nového sídla Castel Gandolfo. Nasledovalo konkláve a zvolenie arcibiskupa Buenos Aires, ktorý prijal meno František, toho mena prvý. Nový pápež v noc svojho zvolenia zatelefonoval Benediktovi. A riešili sa ďalšie veci: Vatikán musel dať veriacim a svetu jasne najavo, kto je úradujúci pápež a kto je „pápežom na dôchodku“. Zároveň bolo treba vyhnúť sa podozreniu, že sa snaží Benedikta „schovávať pred svetom“. Mimoriadne dôležité preto bolo stretnutie „oboch pápežov“, ktorí sa vzájomne objali. „Bola to zvláštna scéna; išlo o prelomenie ľadov,“ konštatoval Gänswein.

Zdroj: archív Christianitas.sk a Fatima TV / T2.sk, T.Kulan

Odvolanie z postu prefekta

Ďalšou ťažkou témou bolo odvolanie arcibiskupa Georga Gänsweina z postu prefekta pápežského domu pápežom Františkom. Stalo sa tak po vydaní knihy *Z hĺbky srdca*, ktorú napísal kardinál Robert Sarah a ako spoluautor bol istú chvíľu uvádzaný aj emeritný pápež. Kniha bránila celibát kňazov v čase, keď sa údajne uvažovalo o jeho zrušení. Arcibiskup objasnil pozadie celého prípadu bez toho, žeby zmienil názov knihy, či jej autora.

Podľa Gänsweina napísal Benedikt článok na tému kňazského celibátu, ktorý v tom čase (2019) neplánoval publikovať. Akonáhle sa však dopyčul o tom, že vzniká tiež kniha na túto tému, požiadal jej autora, či by jeho príspevok nemohol byť do publikácie pridaný ako akýsi doplnok. Arcibiskup pokračuje:

„Kniha vyšla vo francúzskom vydavateľstve. Ale zdalo sa, akoby mala dvoch autorov, akoby i šlo o spoluautorstvo, čo však nebola pravda.“

Opäť aj v tomto prípade teda vydavateľstvo viac-menej rozohralo vlastnú hru kvôli zvýšeniu predajnosti knihy. Ako však hosť zdôraznil, na emeritného pápeža sa „spustila vlna mediálneho kriku“, že sa mieša Františkovi do jeho rozhodnutí. Gänswein: „Kniha bola v inom čase napísaná a v inom vydaná. Vôbec nebola zamýšľaná ako ovplyvnenie Františka. Knihu nepísali dvaja autori a nebolo to tak uvedené ani v zmluvách.“

NA ROZDROŽU

Für das Team der Stiftung
Nadácia Slomkin Christiana!
+ Georg Ganswein
22.V. 2023

Zdroj: archív Christianitas.sk / T2.sk, T. Kulan

Arcibiskupa si napokon predvolal pápež František a zbavil ho úradu prefekta pápežského domu slovami, že sa má výhradne orientovať na „ochranu emeritného pápeža Benedikta, aby s ním už nikto nemanipuloval“.

„I keď je Cirkev v rozklade, nebojím sa o ňu“

V jednej z posledných otázok, ktoré Magdalena Wolińska-Riedi položila arcibiskupovi Georgovi Gänsweinovi, sa spýtala na jeho názor ohľadom posledných rokov a čo si myslí, že príde po Františkovi.

„Katolícka Cirkev žije na celom svete, ale situácia v Európe a zvlášť v mojom rodnom Nemecku nie je veľmi dobrá,“ nechal sa počuť arcibiskup. Teší ho sila viery v Poľsku, kde je „silnejšia než obor“. Ďalej pokračoval už vo vážnejšom tóne:

„Vnímam to, čo sa deje v iných krajinách; vidím, že sa katolícka Cirkev rozkladá. Ale nebojím sa o ňu..., je jedno kto je pri kormidle katolíckej Cirkvi, lebo ju v konečnom dôsledku riadi Boh, Ježiš Kristus. Ježiš Kristus je silou katolíckej Cirkvi, v Neho veríme, v Neho máme nádej bez ohľadu nato, akým problémom čelíme.“

Na záver moderátorka arcibiskupovi povedala, že ho Poliaci majú vo svojich srdciach a on jej odvetil, že rovnako aj on má vo svojom srdci poľský národ.

Osobný sekretár kardinála Ratzingera

V utorok 23. mája sa ešte konala zvláštna tlačová beseda s arcibiskupom Gänsweinom pre zástupcov médií. Aj tu sme sa dozvedeli niekoľko zaujímavých informácií. Počas tohto stretnutia už pôsobil nemecký prelát naozaj uvoľnene, až radostne, napriek jeho zjavnej fyzickej slabosti. Hoci bol zhovorčivý, pri ťažších novinárskych otázkach dával diplomatické odpovede.

Moderátor Krysztóf Tomasik dal hosťovi otázku, aká vlastne bola jeho cesta ku kňazstvu? Arcibiskup uviedol, že pochádza z malej katolíckej rodiny s pôvodom v západnom Nemecku. Považoval sa za bežného žiaka, ktorý túžil v dospelosti zarobiť čo najviac peňazí. V 18 rokoch dostal od miestneho kňaza knižku na prečítanie. Niesla názov *Úvod do kresťanstva* a jej autorom bol istý Joseph Ratzinger.

„Bol to zlom. Úplne to zmenilo moje myslenie,“ uviedol muž v čiernej sutane. Najprv uvažoval iba nad štúdiom teológie, ale v roku 1984 napokon vstúpil do kňazského seminára.

S kardinálom Ratzingerom sa prvýkrát stretol v roku 1988 na prednáške v Monaku. Prvé bližšie stretnutie prišlo v roku 1995, kedy kardinál mladého kňaza požiadal, aby pracoval v Kongregácii pre náuku viery. Od 1. marca 2003 sa stal „na niekoľko mesiacov“ osobným sekretárom Mons. Josepha Ratzingera. Vo funkcii napokon zotrval takmer dvadsať rokov.

Zdroj: archív Christianitas.sk / T2.sk, T.Kulan

Dva najvýraznejšie momenty s Benediktom

Jednou z otázok bola aj tá, aký bol pre arcibiskupa najšťastnejší a aký najdramatickejší moment po boku pápeža Benedikta.

Najšťastnejší moment v jeho doterajšej kariére nastal v roku 2005, kedy kardináli jeden po druhom prisahali vernosť novému pápežovi – Benediktovi XVI. Na konci radu šiel on – Gänswein – a tiež prisahal vernosť novému nasledovníkovi sv. Petra. Najbolestnejší deň bol pre neho 28. február 2005, deň rezignácie pápeža Benedikta, kedy spolu vrtuľníkom odleteli do Castel Gondolfo.

Padla otázka aj ohľadom jeho budúcnosti. Arcibiskup uviedol, že všetky „informácie“, ktoré sa v médiách objavujú, nie sú ničím iným ako špekuláciami. On sám ani nevie, aká je jeho budúcnosť – o tej rozhodne pápež František.

Novinári boli zvedaví aj na najslávnejší výrok ohľadom knihy *Nič než pravda* – a síce, že obmedzenie tradičných svätých omší motu proprio *Traditionis Custodes* pápeža Františka bolo pre emeritného pápeža veľkou ranou. Bývalý sekretár odvetil:

„Osobne som nahlas čítal motu proprio emeritnému pápežovi. Zdalo sa mi, že ho to zbolelo v srdci, ale nahlas nepovedal nič.“

Už čoskoro uverejníme na portáli Christianitas.sk rozhovor s arcibiskupom, v ktorom odpovedá na naše otázky. Kolegyňa Anna Kulanová sa ho napríklad spýtala na jeho názor, či náhodou Benedikt svojou rezignáciou „neutiekol pred vlkami“, čím narážala na pápežove slávne slová „*modlite sa za mňa, aby som neušiel pred vlkami*“. Ja som sa zas arcibiskupa nemohol nespýtať na 3. fatimské proroctvo a nato, či môže existovať ešte nejaká jeho nezverejnená časť, ako sa neraz uvádza. Sledujte preto naše stránky aj naďalej.

URL adresa článku: <https://christianitas.sk/arcibiskup-ganswein-v-polsku-je-jedno-kto-je-u-kormidla-cirkvi-lebo-ju-v-konecnom-dosledku-riadi-kristus/>